

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-653

13.9.2023

If Skadeforsikring NUF

Næringsliv

Ansvarsforsikring – sprengningsskade – fl. § 16 nr. 2, jf. § 22 nr. 1.

Sikrede meldte om sprengningsskade til foretaket i 2018. Foretaket bestred 18.5.21 at det var ansvarlig for slik skade under henvisning til at sikrede ikke hadde gyldig ansvarsforsikring for sprengningsskader på tidspunktet skaden oppstod. Sikrede var uenig og kontaktet sekretariatet for Finansklagenemnda retttidig. Sekretariatets avgjørelse forelå 15.2.22. Sikrede ble ikke gitt medhold og fikk beskjed om at fristen for å kreve nemndsbehandling var 8.3.22, og at virkningen av avbrutt foreldelse ifølge fl. § 16 nr. 2, jf. § 22 nr. 1 varte i ett år. Sikrede krevde nemndsbehandling 8.3.22, men da saken som følge av nye provokasjoner fra sikrede, ikke ble ansett som klar for nemndsbehandling, ble saken avsluttet 22.3.22. Foretaket svarte på sikredes provokasjoner mars 2022. Sikrede ba om at saken ble gjenopptatt 13.4.23, og foretaket anførte da at saken var foreldet. Nemnda kom til at saken var foreldet og viste til at virkningen av avbrutt foreldelse varer i et år etter at saken er avsluttet, og at saken måtte anses som avsluttet ved sekretariatets brev av 15.2.22.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 4 millioner

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for sprengningsskade, herunder spørsmål om foretaket har overholdt sin informasjonsplikt og om kravet mot foretaket er foreldet.

Sikrede tegnet ansvarsforsikring hos foretaket for sitt enkeltpersonforetak sommeren 2016. Avtalen ble fornyet 13.7.18.

Foretaket annullerte 25.8.16 ansvar for sprenging under denne avtalen etter informasjon fra sikrede over telefon om at dette ansvaret lå hos underleverandør fra 3.6.16.

Ifølge telefonlogg av 1.11.17 ønsket sikrede å overføre forsikringene til sitt aksjeselskap (AS). I første omgang ble kun et kjøretøy overført på ny avtale. Det ble utstedt forsikringsbevis til sikredes AS den 1.11.17:

Kunde ringer tilbake neste uke for å overføre alle forsikringer til AS med org: (...).

Nå skal kun borerigg (...) overføres grunnet panteattest til (...).

Den 9.4.18 loggførte foretaket følgende fra telefonsamtale med sikrede:

9.4.18 adm: kunden har lest gjennom forsikringsavtalen. (...) solgte han i mai 2017, så tar derfor ut dekningen på versjon 2.10. Videre er (...) solgt nylig.

I mars 2018 kontaktet sikrede foretaket for spørsmål om medlemskap i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF). Ifølge foretakets logg skal sikrede ha vurdert å bli medlem av MEF bl.a. for å få tilbud på forsikring. I et notat knyttet til denne dialogen skrev foretaket at:

Driver med sprengning også – dette er inkl dersom han melder seg inn i MEF

Den 9.12.19 registrerte foretaket at enkeltpersonforetaket var under avvikling. Forsikringsavtalen ble derfor flyttet over på sikredes aksjeselskap. Enkeltpersonforetaket ble slettet i 2020. Fra foretakets logg er det notert følgende:

Omm 09.12.2019. Kunden har tidligere drevet enkeltmannsforetak (...) som er under avvikling. Kunden hadde ansvar som kun dekket grunnarbeid i forrige selskap, men ligger nå inne med sprengning som er det han holder på med. Sendt epost til kunden om at han må kontakte oss om han skal sprengne nærmere enn 4 meter.

Den 31.8.18 inntraff en sprengningsskade som sikrede ble holdt ansvarlig for. Sikrede meldte erstatningskrav fra kunden/skadelidte til ansvarsforsikringen. Foretaket sendte 3.9.18 sikrede følgende e-post:

Viser til samtale om denne saken. Uhellet dekkes av deres ansvarsforsikring. Med en egenandel på kr 10 000.

Krav/faktura dere mottar fra andre selskap kan dere oversende til oss.

Henvis da til skadenummeret i emnefeltet.

Det er uklart hva som skjedde med skadesaken i perioden høsten 2018 til våren 2021. Foretaket avviste imidlertid 8.3.21 ansvar for skaden fordi sikrede ikke hadde gyldig forsikring for sprengningsskader på skadetidspunktet:

Du hadde dekning for sprengning når du kom inn i (...) på ditt enkeltmannsforetak, men denne ble annullert i august 2016 i henhold til opplysninger fra deg da dette var underleverandørers ansvar. Du beholdt derfor bare grunnarbeid. De opplyser videre at du tok kontakt i november 2017 da du skulle opprettet et AS og at du vurderte å overføre forsikringene dine til det selskapet. Du skulle ringe opp igjen for å ordne dette. Dette ble ikke gjort fra din side før i desember 2019 og det ble da også tegnet en tilleggsdekning for sprengning. Med andre ord hadde du ikke dekning for sprengning i perioden august 16 til desember 19.

Sikrede anførte blant annet til at han hadde slik dekning på skadetidspunktet, da dette var hovedaktiviteten til virksomheten. Foretaket opprettholdt sin konklusjon og vedla et notat fra juridisk avdeling som konkluderte med at det ikke forelå feil fra foretakets sin side i forbindelse med tegning av forsikring.

Sikrede krever dekning for ansvaret og anfører at han hadde ansvarsforsikring da skaden skjedde, og at foretaket har brutt sin veiledningsplikt hvis det anfører at virksomheten har stått uten forsikring på helt sentrale felt knyttet til sprengning, nemlig sprengningsskade. Sikrede viser til at beløpet for forsikringer det gjeldende året var ca. kr 97 000 og stiller spørsmål med hva forsikringen omfattet om den ikke gjaldt for hovedvirksomheten til sikrede. En evt. annullering er basert på en feil og misforståelse som foretaket må bære ansvar for.

Foretaket har uansett bekreftet at hendelsen var dekket under sikredes ansvarsforsikring. Det er først i ettertid at foretaket har endret standpunkt, jf. foretakets logg fra 2.3.21 og 19.3.19.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sprengningsskader ikke er dekket av forsikringen. Foretaket har heller ikke brutt fal. § 2-1. Foretaket har ikke noen plikt til å foreta en individuell vurdering av sikredes totale behov. Samtaler fra 2016 er ikke lenger tilgjengelige. Basert på dokumentasjon er det ikke sannsynliggjort uaktsomhet hos foretaket eller brudd på rådgivningsplikten.

Foretaket anfører videre at kravet er foreldet. Sekretariatets avgjørelse forelå 15.2.22, hvor det samtidig ble opplyst at virkningen av avbrutt foreldelsesfrist varer i ett år. Saken ble avsluttet uten nemndsbehandling hos Finansklagenemnda 22.3.22 etter at sikrede blant annet fremsatte provokasjoner overfor foretaket. Sikrede ble samtidig orientert om at "[s]ikrede kan kontakte oss på nytt og be om nemndsbehandling dersom partene ikke kommer til enighet". Sikrede krevde så nemndsbehandling 13.4.23, altså mer enn et år etter både sekretariatets avgjørelse og

Finansklagenemndas avslutningsbrev. Kravet er av den grunn foreldet ettersom tilleggsfristen etter foreldelsesloven § 22 nr. 1 er oversittet.

De ovennevnte provokasjonene som sikrede fremsatte mot foretaket ble besvart direkte allerede 30. og 31.3.22. Det er derfor ikke riktig når sikredes advokat i sitt brev til Finansklagenemnda 14.4.23 angir at "[j]eg har ikke hørt noe fra (...) etter mitt brev og redegjørelse for saken 18. mars 2022". Det er uklart hvorfor sikrede likevel valgte å vente mer enn et år på å kreve saken fremlagt for nemndsbehandling, med den følge at sikredes krav på erstatning mot foretaket er tapt som følge av at kravet er foreldet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for sprengningsskader, herunder om sikredes krav er foreldet.

Nemnda ser først på spørsmålet om kravet er foreldet. Skaden inntraff 31.8.18 og ble meldt til foretaket 3.9.18. Foretaket avsto dekning 18.5.21 med melding om foreldelse etter seks måneder i henhold til fal. § 8-5 annet ledd. Sikrede avbrøt denne foreldelsefristen ved klage til Finansklagenemnda rettidig. Sekretariatets avgjørelse forelå 15.2.22. Sikrede ble ikke gitt medhold og fikk beskjed om at fristen for å kreve nemndsbehandling var 8.3.22, og at virkningen av avbrutt foreldelse ifølge fl. § 16 nr. 2, jf. § 22 nr. 1 varte i ett år. Sikrede krevde nemndsbehandling 8.3.22. Etter nye provokasjoner fra sikrede varslet Finansklagenemnda sikrede om at saken ikke ble ansett klar for nemndsbehandling, og at saken derfor ville bli avsluttet samme dag.

Sikrede ba om at saken ble gjenopptatt 13.4.23.

Fel. § 16 nr. 1 angir at:

Foreldelse avbrytes når tvist om kravet bringes inn til avgjørelse ved et forvaltningsorgan som har særskilt myndighet til å avgjøre slik tvist.

Det fremgår videre av fel. § 22 nr. 1 at:

Dersom påtale etter §§ 15, 16 eller 17 ikke fører til forlik eller realitetsavgjørelse som nevnt i §§ 15 eller 16 eller til at tvangsfullbyrdelse fremmes, og dette ikke skyldes forsettlig forhold fra fordringshaverens side, varer virkningen av den rettidige påtale i 1 år etter at saken er avsluttet. Har ikke fordringshaveren fått melding om dette innen rimelig tid, regnes fristen fra den dag da fordringshaveren fikk kjennskap til at saken var avsluttet eller burde søkt opplysning om det. Virkningen opphører likevel senest 3 år etter sakens slutning. Det samme gjelder også for så vidt fordringshaveren ikke får fullt medhold i avgjørelse etter § 16. Når fornærmede trekker sin begjæring om å få pådømt krav i straffesak, varer virkningen av rettidig påtale etter § 15 i ett år fra fornærmede meddelte domstolen eller påtalemyndigheten om tilbaketrekkingen.

Sekretariatet traff avgjørelse i saken 15.2.22 og informerte samtidig om foreldelsesfristen og virkningen av denne, samt at saken ville bli avsluttet dersom sikrede ikke krevde nemnd innen fristen. Sikrede påklaget saken og krevde nemnd, men fordi sekretariatet vurderte saken som ikke tilstrekkelig klar, ble saken aldri behandlet av nemnda. Saken ble derfor avsluttet ved utgående brev fra sekretariatet 22.3.22.

Spørsmålet er om sekretariatet kan avslutte en sak hvor sikrede har krevd nemndsbehandling, og om dette gjør at fristen i fel. § 22 begynner å løpe senest fra den dato sekretariatet informerer om at saken vil avsluttes.

Det følger av fel. § 22 at virkningen av avbrutt foreldelse varer i et år etter at saken er avsluttet, og at dette gjelder når fordringshaveren (sikrede) ikke får fullt medhold i avgjørelse etter § 16. Bestemmelsen sier ingenting om når en sak er å anse som "avsluttet". Alminnelig språklig forståelse tilsier at saken er "avsluttet" når det er truffet en realitetsavgjørelse som ikke påklages, eventuelt ikke kan påklages.

I dette tilfellet ble saken avsluttet med utgående brev til sikredes advokat den 22.3.22 etter at sikrede ikke fikk medhold i sekretariatets avgjørelse av 15.2.22. Nemnda mener saken med brevet av 22.3.22 må regnes som "avsluttet" i henhold til bestemmelsen, selv om sikrede hadde krevd saken fremlagt for nemnd. Saken ble avsluttet fordi sekretariatet mente saken ikke var tilstrekkelig opplyst for behandling nemnda. Sikrede kunne velge å forfølge saken med ny runde i nemnda innen ettårsfristen. Foretaket har vist til at de besvarte sikredes provokasjoner 30./31.3.22, altså i god tid før ettårsfristen utløp. Hvis man ikke la til grunn at sekretariatets avslutning fordi saken var for dårlig forberedt utløste en ettårsfrist, ville resultatet bli at sekretariatet måtte fremme saken for nemnd mot sikredes interesser. Dette er ikke hensiktsmessig. Videre ville resultatet bli at det ikke løp noen foreldelsesfrist i denne situasjonen, hvilket er i strid med foreldelsesinstituttet og også med Lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker (godkjenningsloven) § 16 som gjelder for Finansklagenemndas saksbehandlingsfrister. Sikrede ble varslet om foreldelsen i brevet av 15.2.22 og måtte kunne forholde seg til dette også i forhold til det brevet som avsluttet saken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant), Johannes Straume (næringsrepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).